

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Pressekonferanse 22. april 2015

Finansielt utsyn 2015

Finanstilsynsdirektør Morten Baltzersen

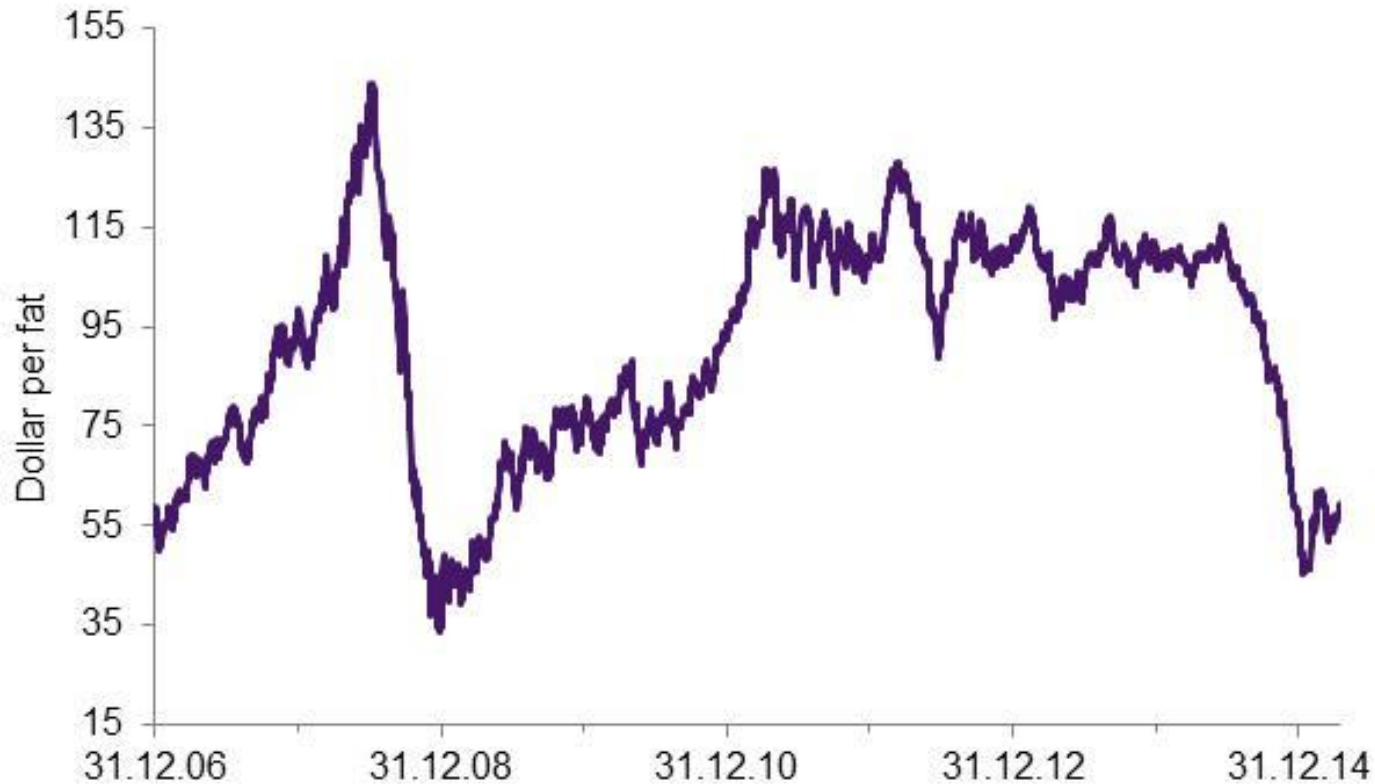
Fung. direktør for bank- og forsikringstilsyn Erik Lind Iversen

Finansiell stabilitet – utfordringer

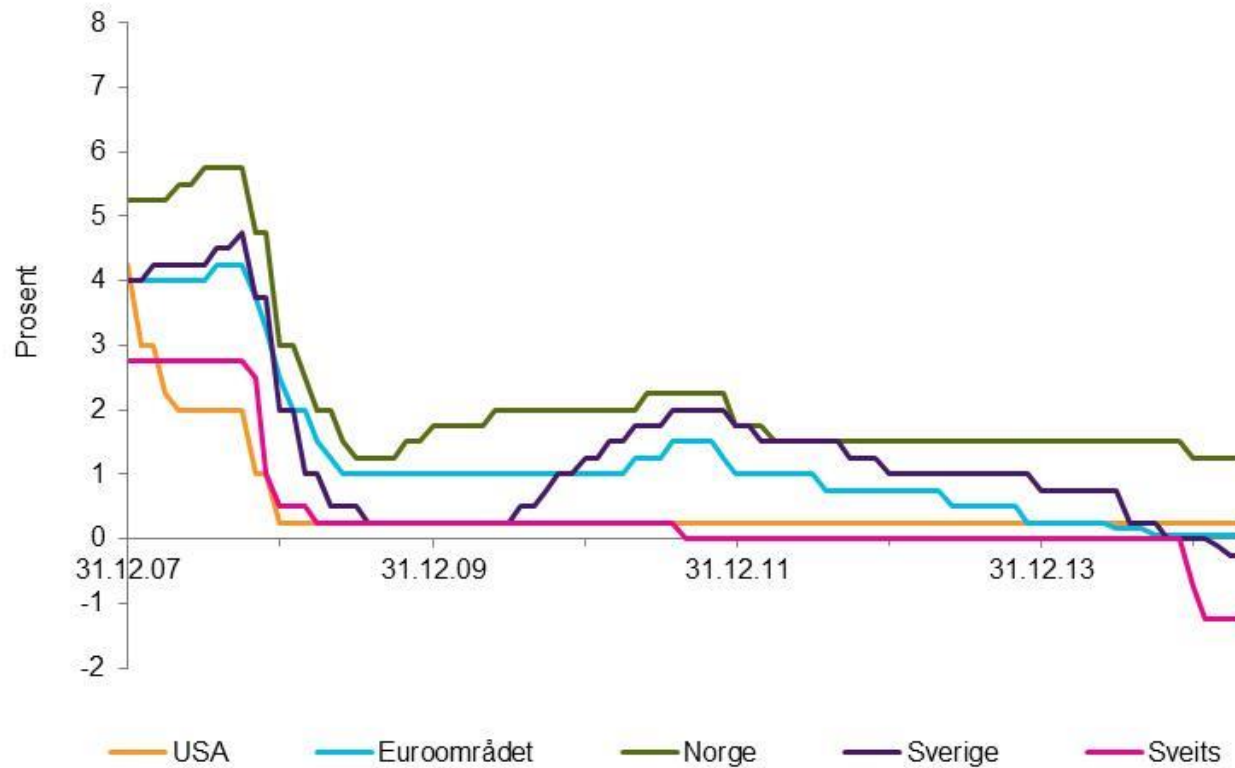
- Kraftig fall i oljeprisen siden sommeren 2014
- Rekordlave renter – flere land har negative renter
- Svakere utvikling i norsk økonomi
  - Prognosene peker mot myk landing, men stor usikkerhet
- Høy og økende gjeld i husholdningene
- Boligprisene fortsetter å stige

Oljepris

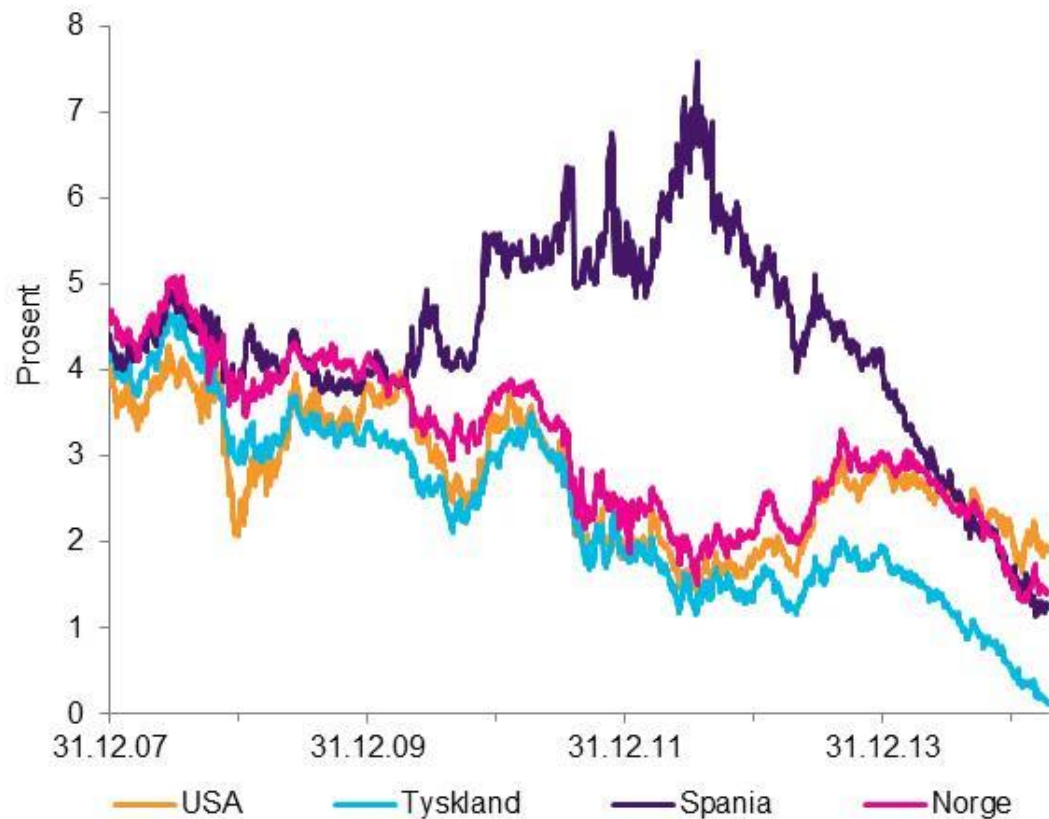
Kilde: Thomson Reuters Datastream

Styringsrente i utvalgte land

Kilde: Thomson Reuters Datastream

10-årige statsobligasjonsrenter

Kilde: Thomson Reuters Datastream

Norsk økonomi

Prognoser fra Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

	2014	2015		2016		2017		2018	
	Regnskap	SSB	NB	SSB	NB	SSB	NB	SSB	NB
BNP Fastlands-Norge, prosentvis endring	2,3	1,1	1 ½	2,2	2	2,4	2 ½	2,7	2 ¾
Arbeidsledighetsrate (AKU), nivå i prosent	3,5	3,9	4	4,1	4	3,9	4	3,8	3 ¾
Boligpriser, prosentvis endring	2,7	3,6	–	1,2	–	1,9	–	0,4	–
Oljepris (Brent blend), kroner per fat	621	460	–	502	–	525	–	–	–

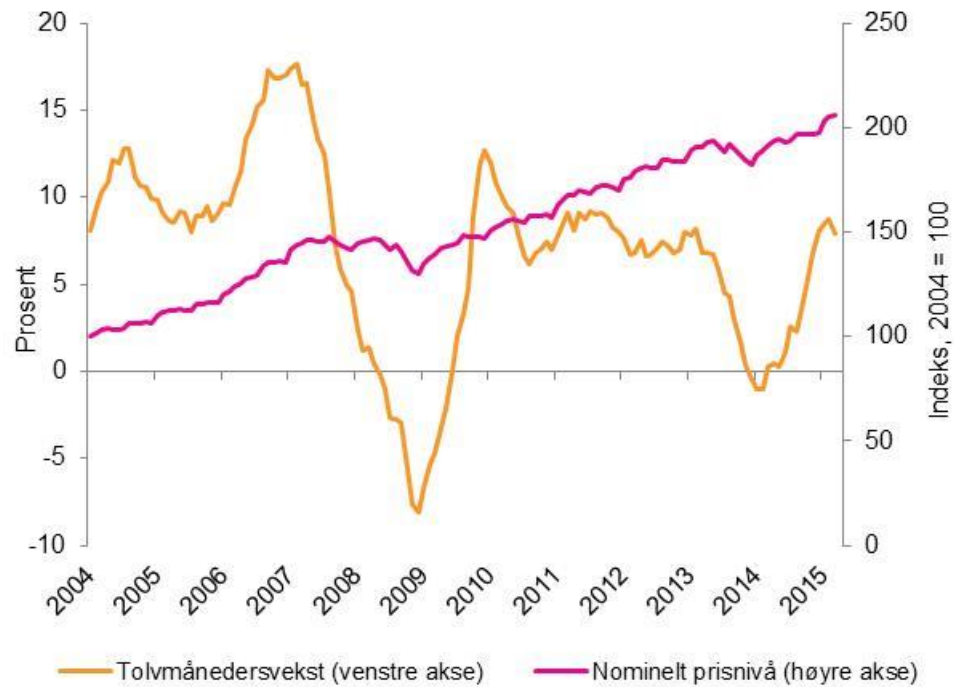
Kredittvekst i ulike sektorer (K2)

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Boligpriser

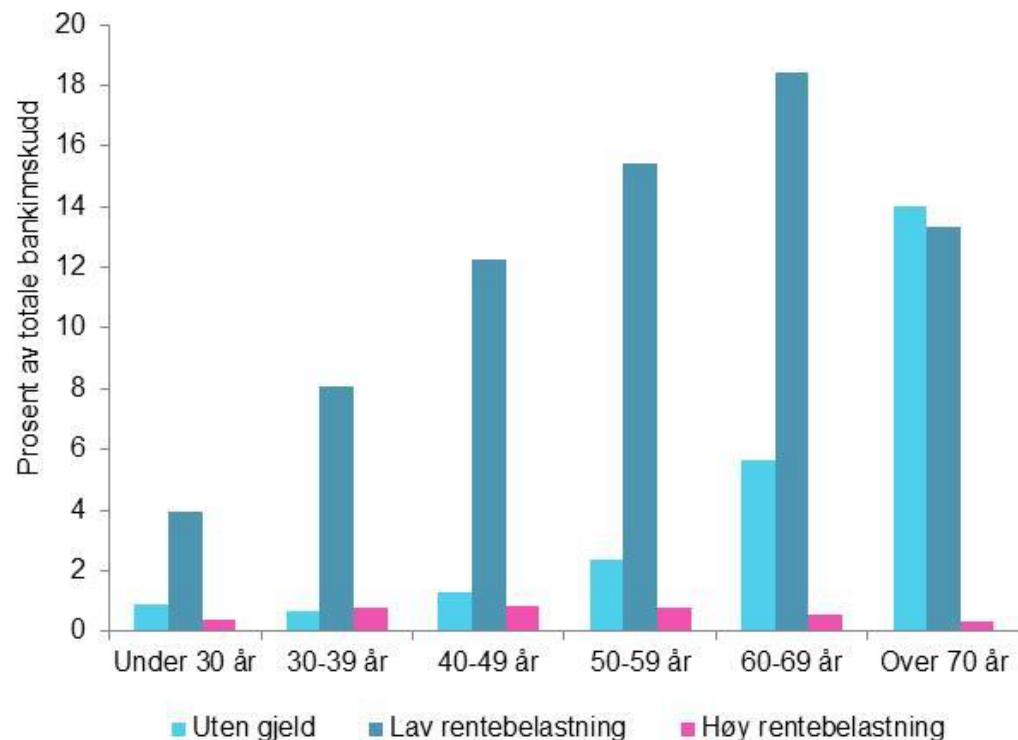
Tolv månedersvekst og nominelt nivå

Kilder: Eiendom Norge, Finn.no og Eiendomsverdi

Bankinnskudd i husholdningsgrupper

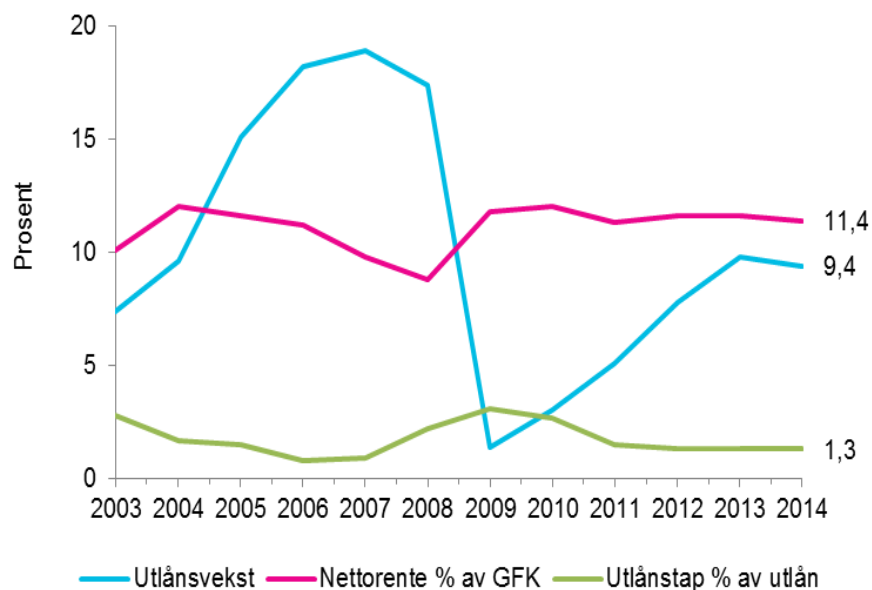

	Prosent av husholdningene
Uten gjeld	17
Lav rentebelastning (0-20%)	75
Høy rentebelastning (>20%)	8

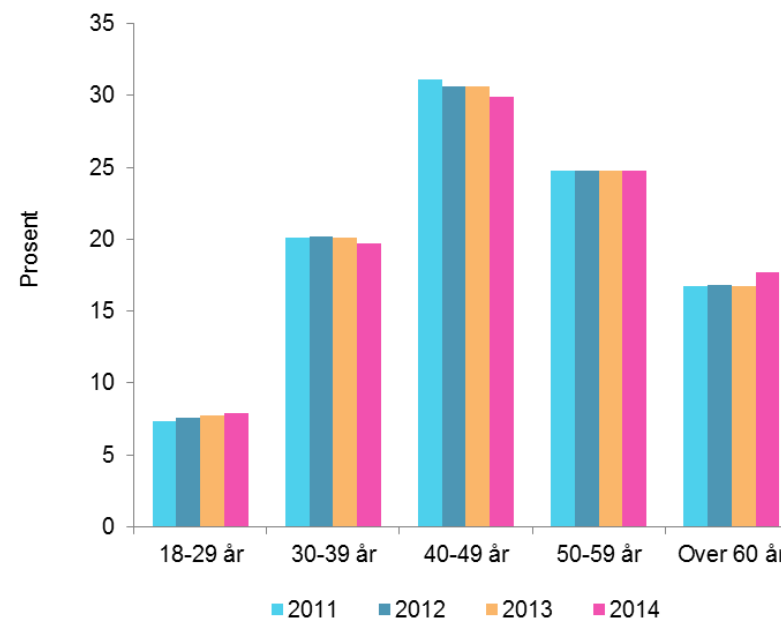
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Forbrukslån

Vekst og lønnsomhet

Forbrukslån fordelt på aldersgrupper

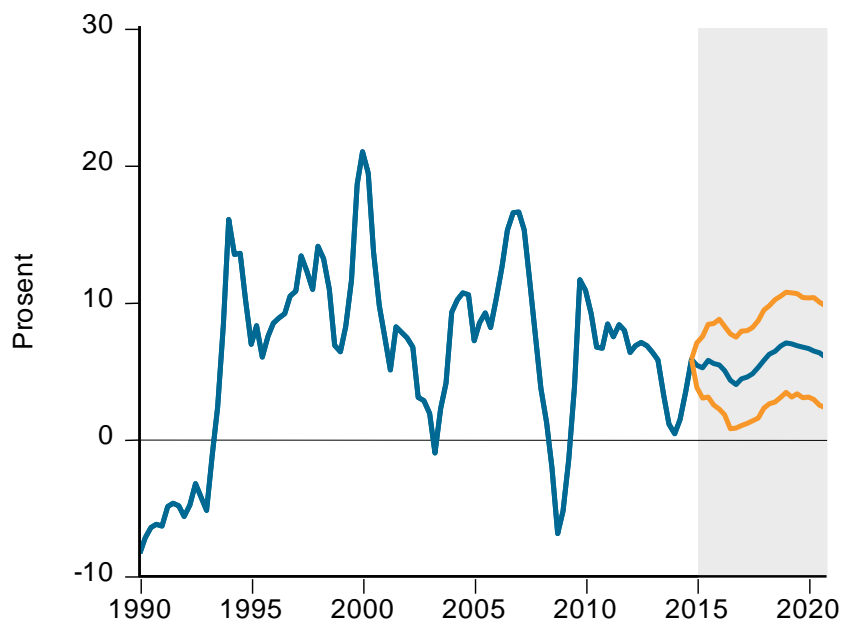
Forbrukslån utgjør nær 3 prosent av husholdningenes totale gjeld

Framskrivninger av finansiell utsatthet: «Vekstscenarioet»

- BNP Fastlands-Norge vokser jevnt i overkant av 2 prosent per år
- Oljeprisen tar seg opp
- Rentene forblir lave
- Ledigheten holder seg lav

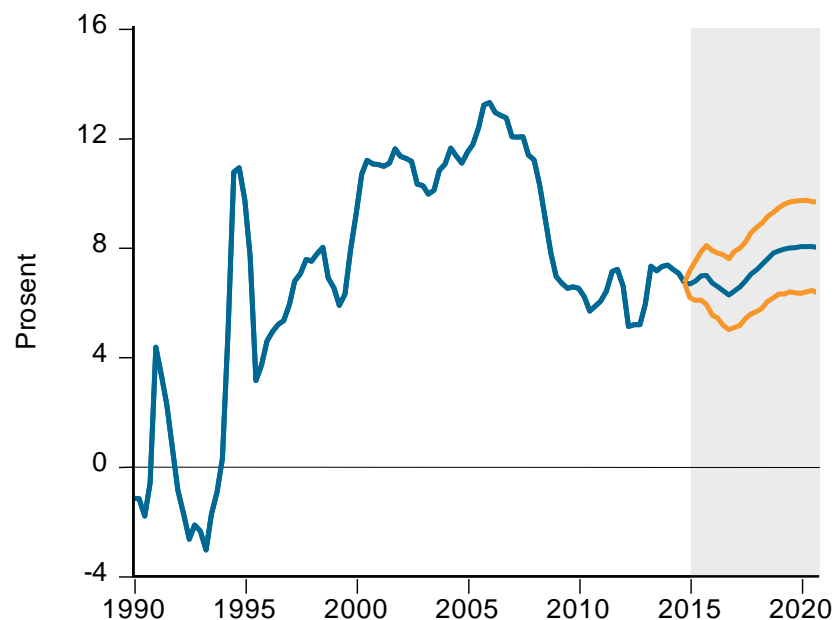
«Vekstscenarioet»: Fortsatt vekst i boligpriser og gjeld

Boligprisvekst

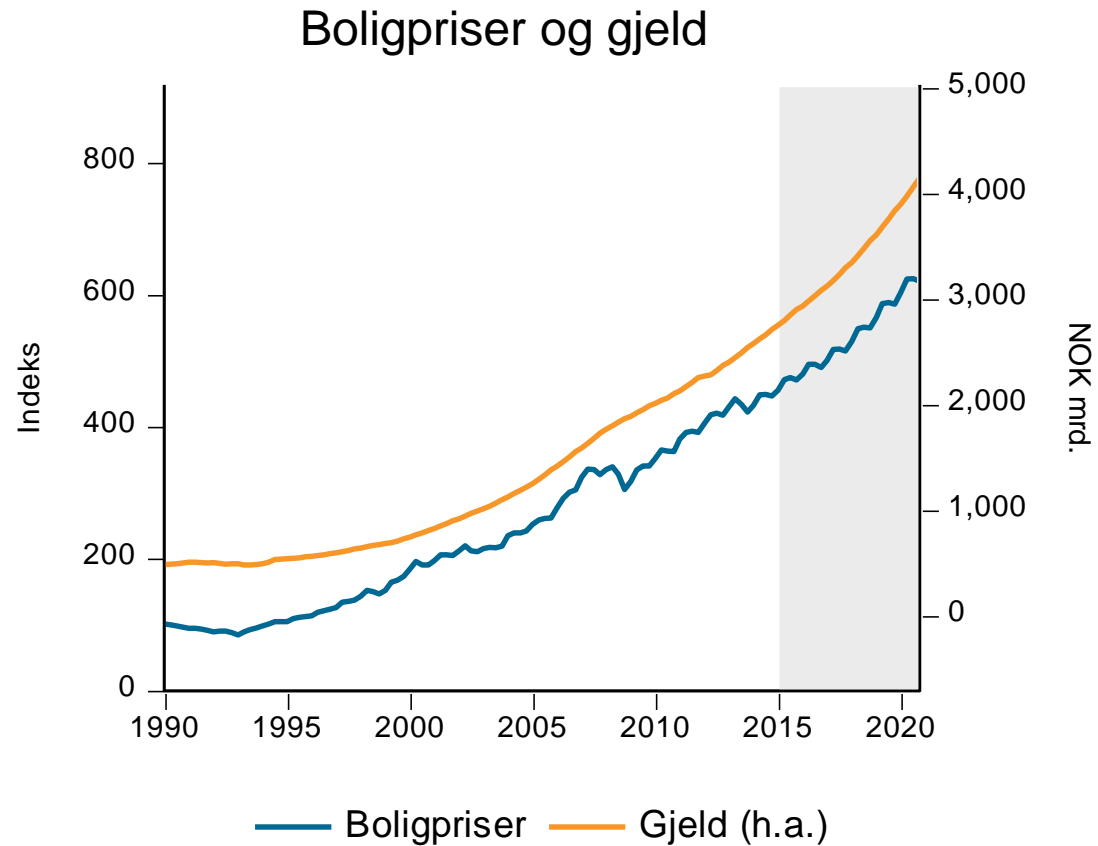
Kilde: SSB og Finanstilsynet

Kredittvekst, husholdninger

Kilde: SSB og Finanstilsynet

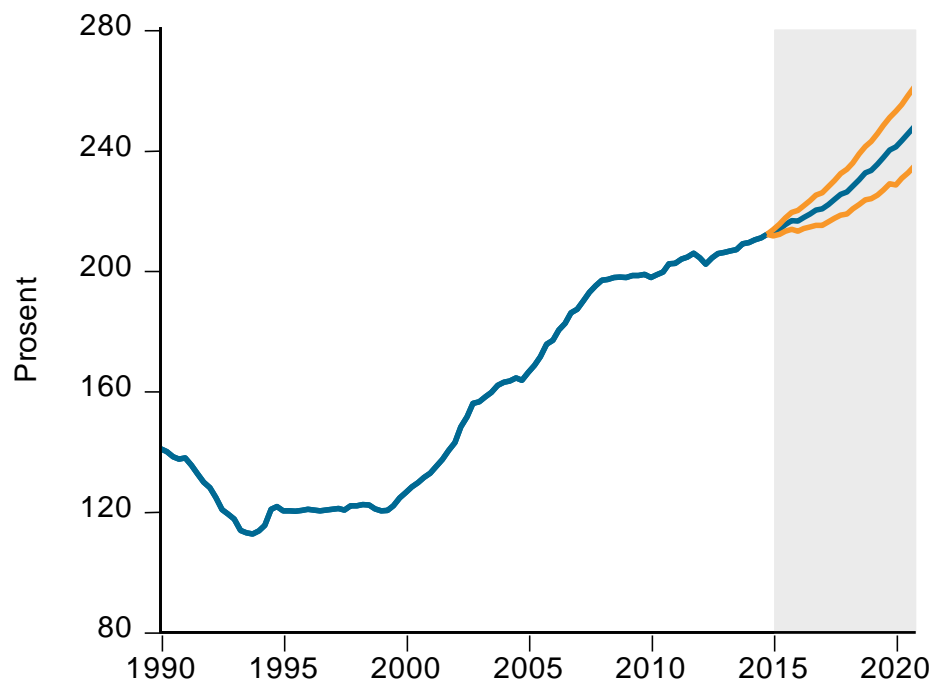
«Vekstscenarioet»: Gjensidig forsterkende effekt

Kilde: SSB og Finanstilsynet

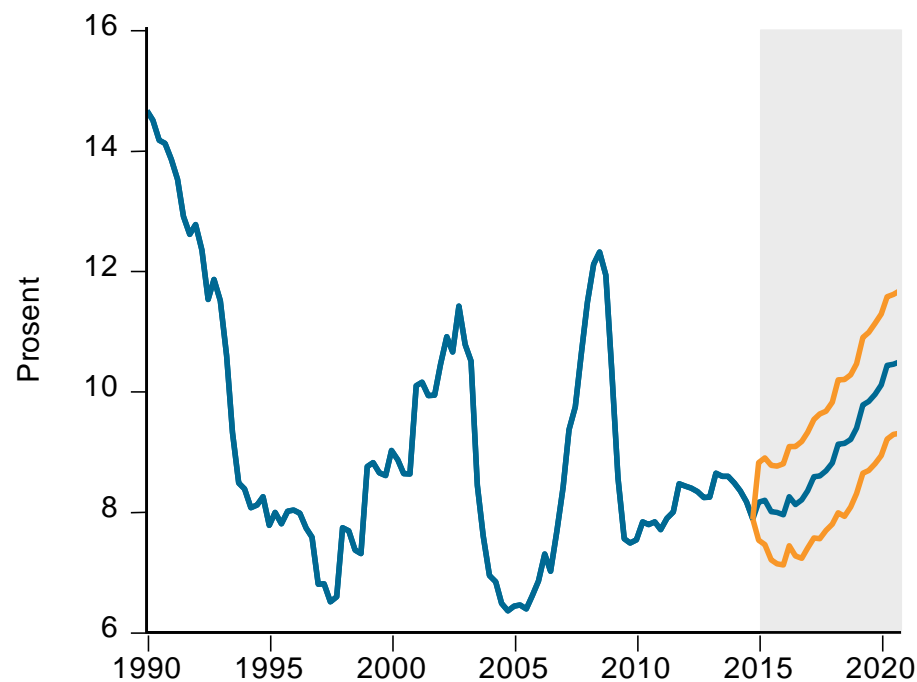
«Vekstscenarioet»: Økt gjelds- og rentebelastning

Husholdningenes gjeldsbelastning

Kilde: SSB og Finanstilsynet

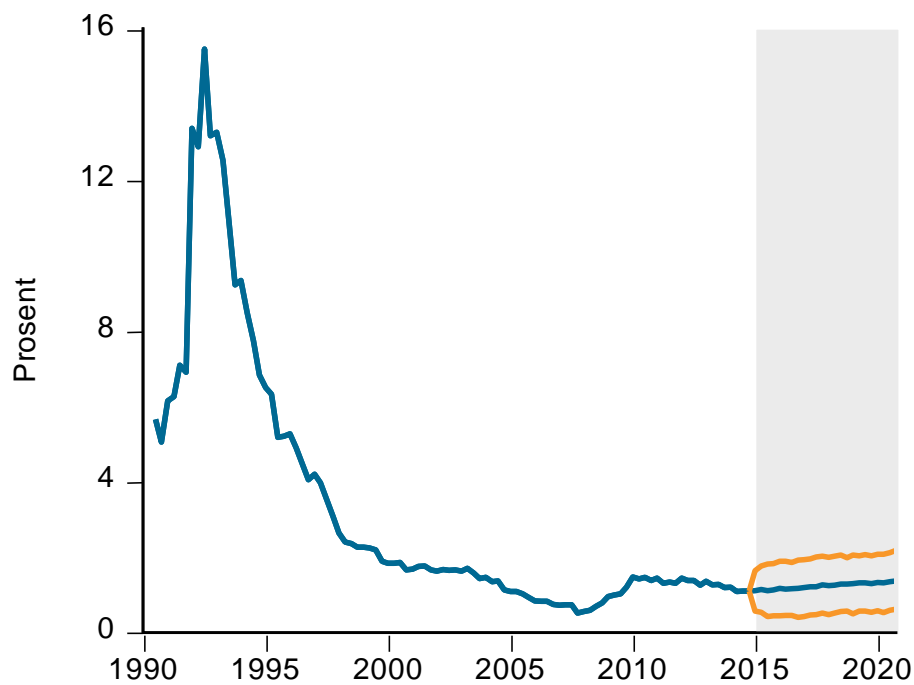
Husholdningenes rentebelastning

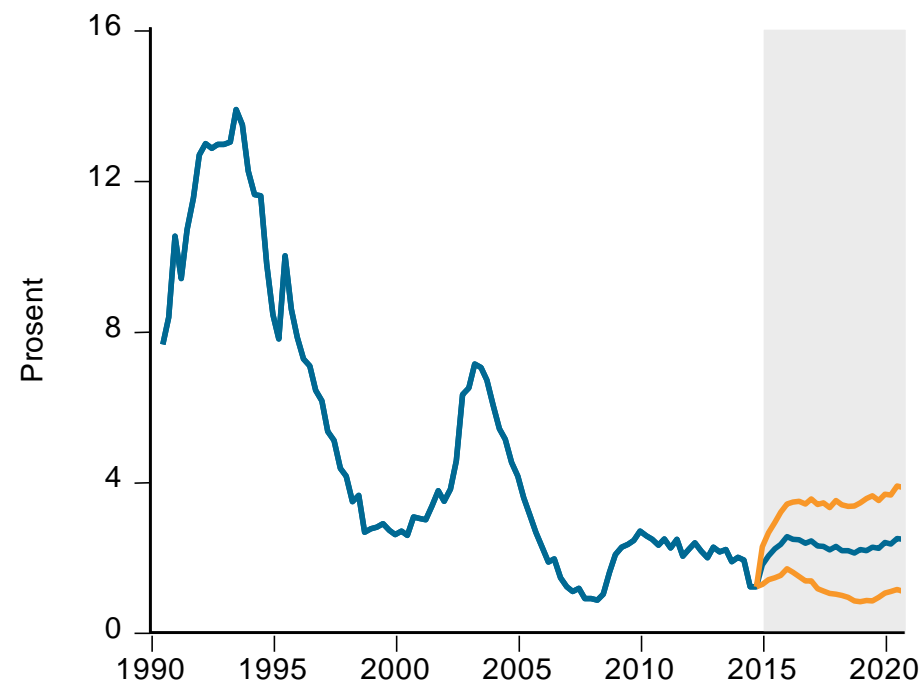
Kilde: SSB og Finanstilsynet

«Vekstscenarioet»: Fortsatt lavt nivå på tapsutsatte lån, men...

Andel problemlån,
husholdninger

Andel problemlån,
foretak

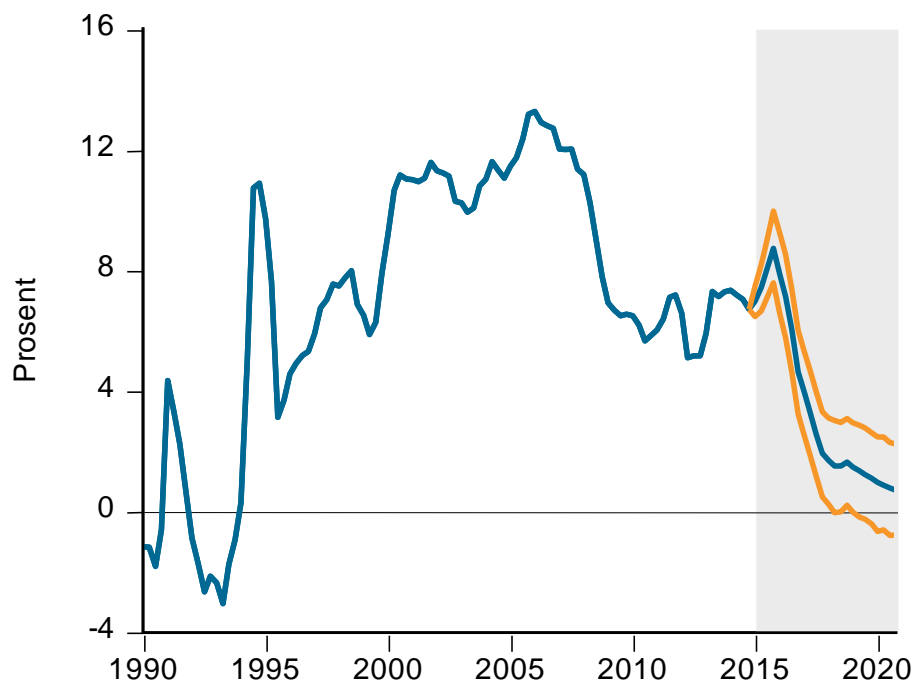
Framskrivninger av finansiell utsatthet: «Stagnasjonsscenarioet»

- Lav vekst
- Betydelig økt arbeidsledighet
- Oljeprisen faller ytterligere
- Internasjonale renter øker med 3 prosentpoeng

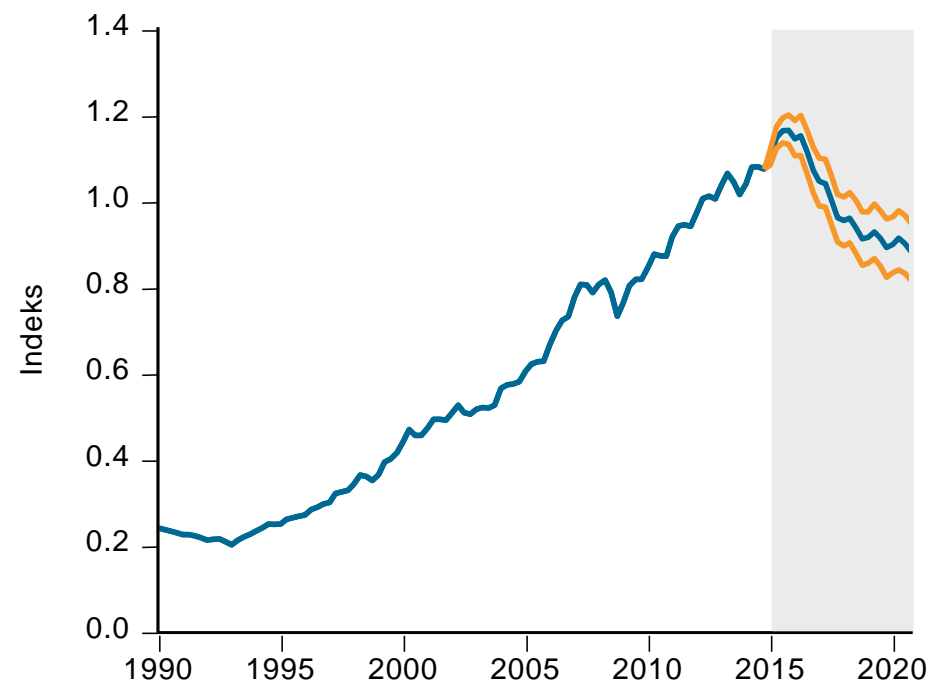
«Stagnasjonsscenarioet»: Redusert kredittvekst og lavere boligpriser

Kredittvekst, husholdninger

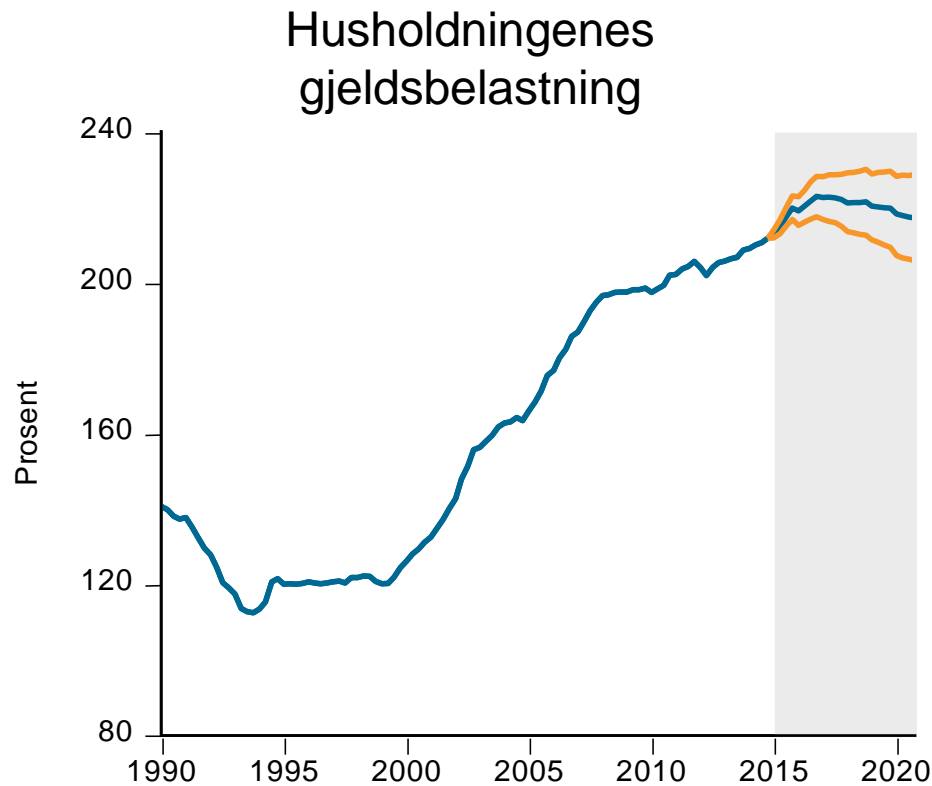
Kilde: SSB og Finanstilsynet

Boligpris

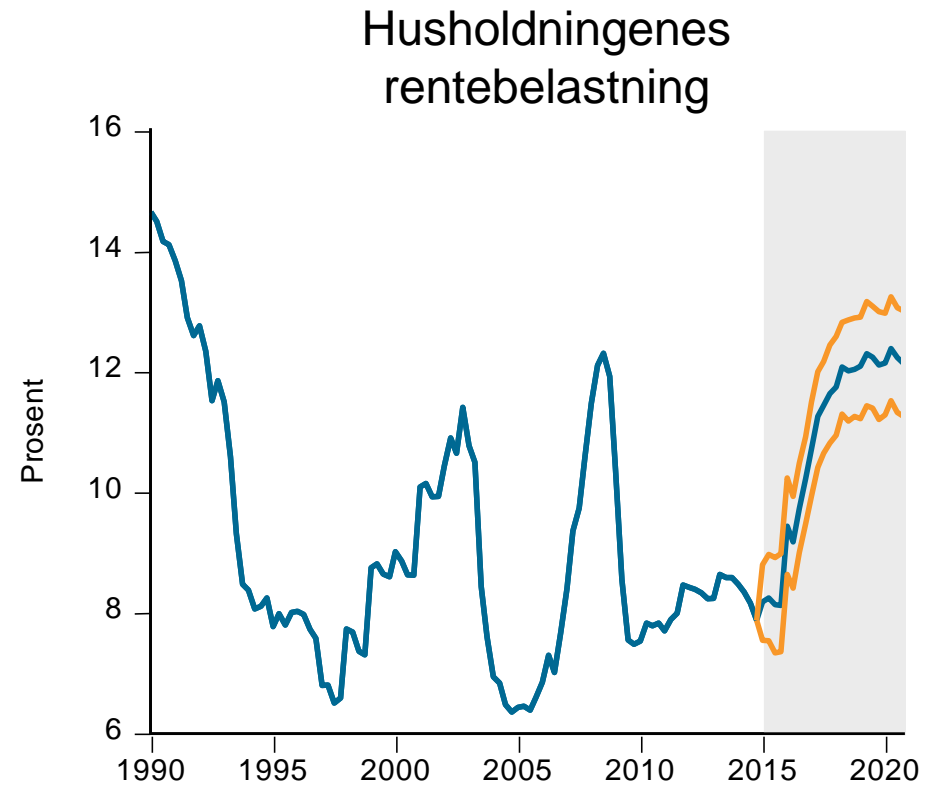

Kilde: SSB og Finanstilsynet

«Stagnasjonsscenarioet»: Fortsatt høy gjeldsbelastning og stigende rentebelastning

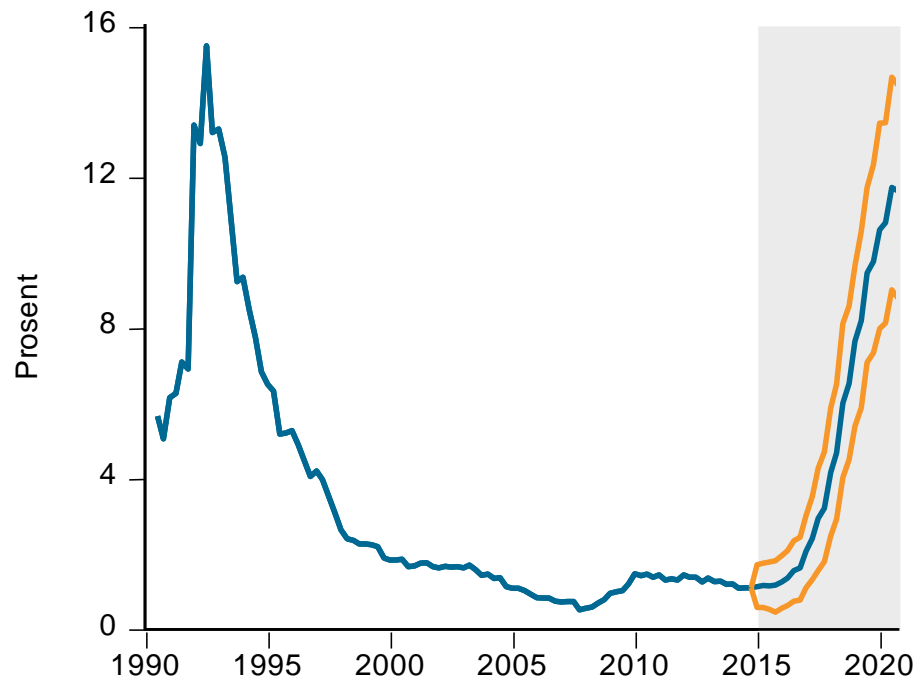
Kilde: SSB og Finanstilsynet

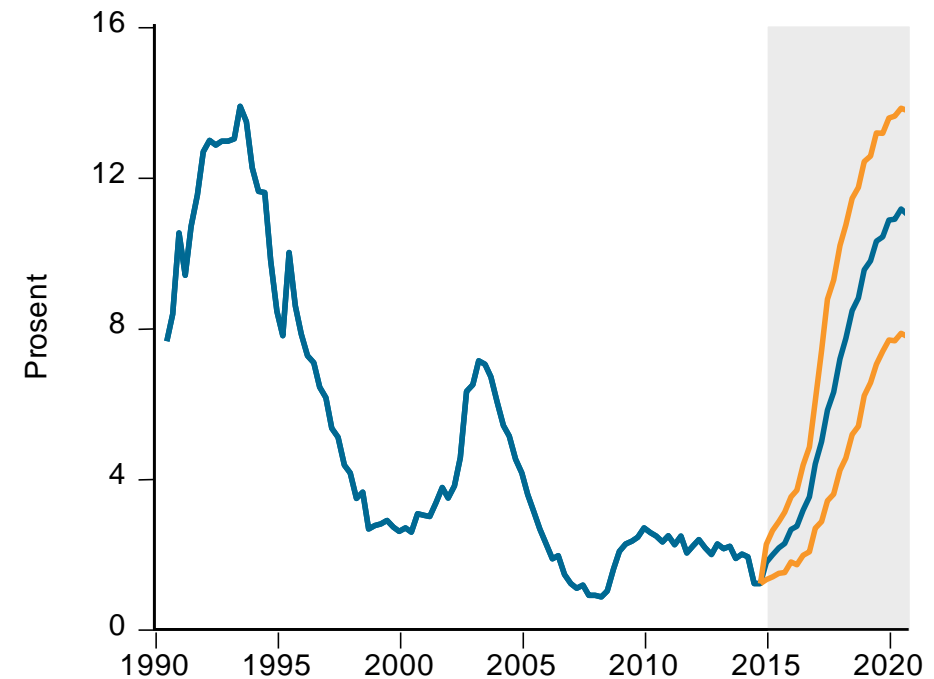
Kilde: SSB og Finanstilsynet

«Stagnasjonsscenarioet»: Sterk økning i bankenes problemlån

Andel problemlån,
husholdninger

Andel problemlån,
foretak

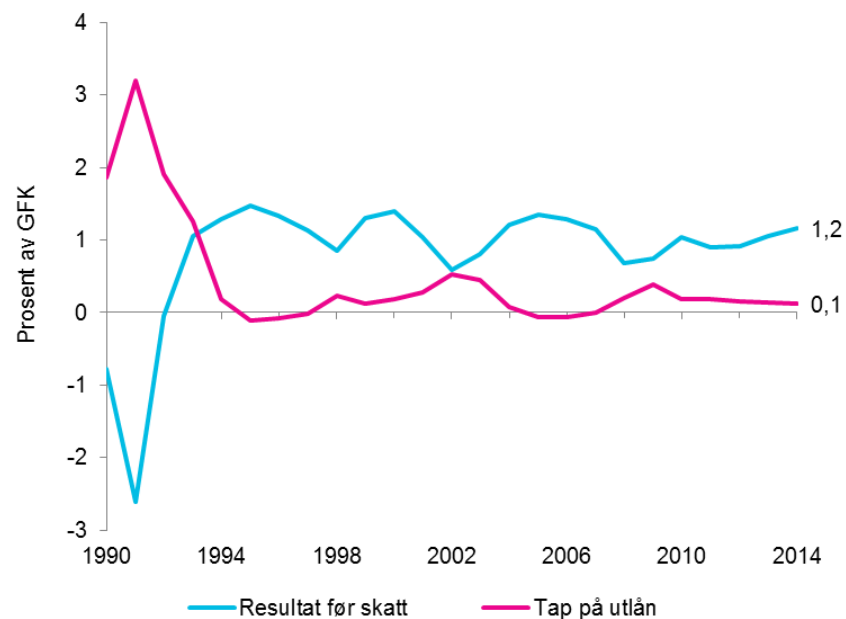

Forebyggende tiltak

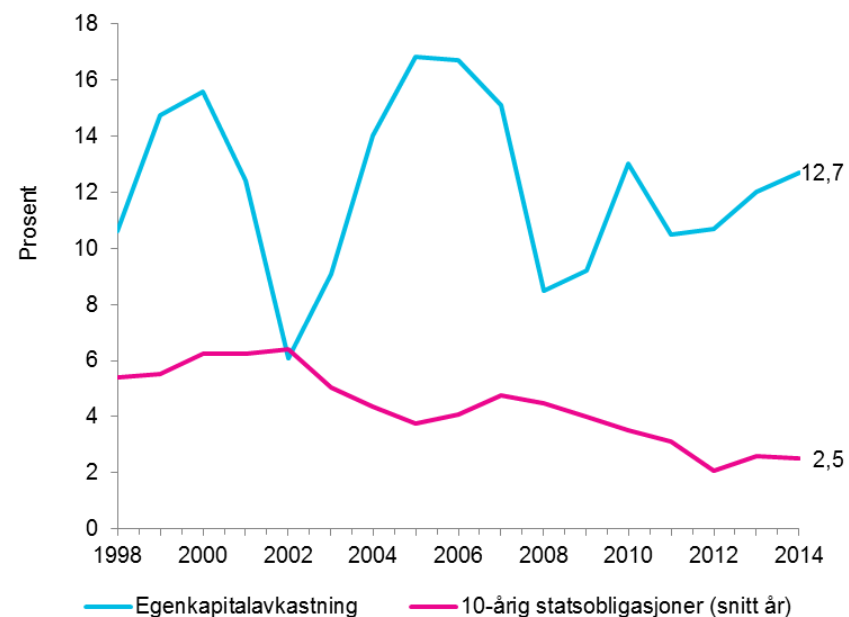
- Økt egenkapital i bankene for å stå godt rustet ved nedgang
- Krav til utlånspraksis – Finanstilsynet har foreslått forskrift

Lønnsomhet i norske banker

Utlånstap og resultat før skatt

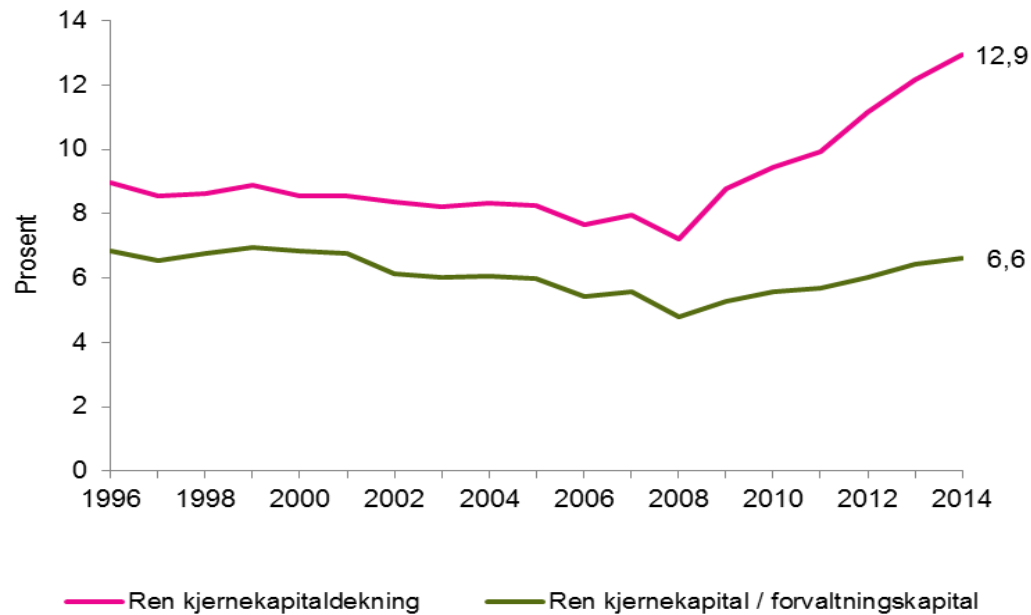

Egenkapitalavkastning

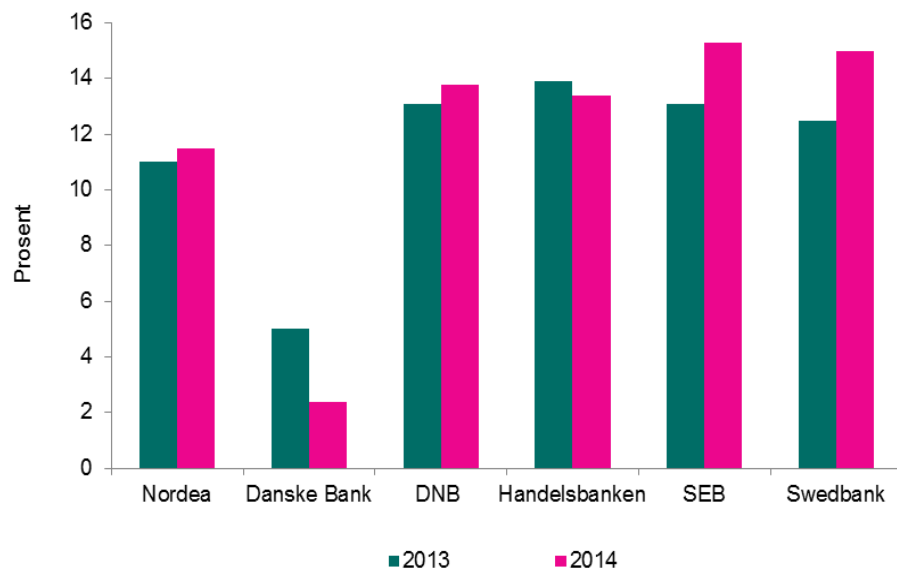
Soliditet i norske banker

Ren kjernekapitaldekning

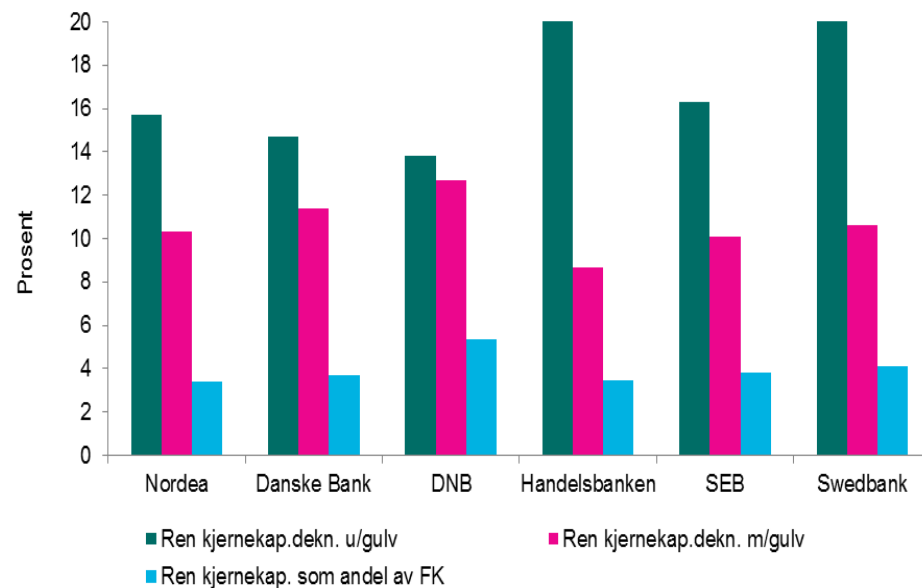

Største nordiske finanskonsern

Egenkapitalavkastning

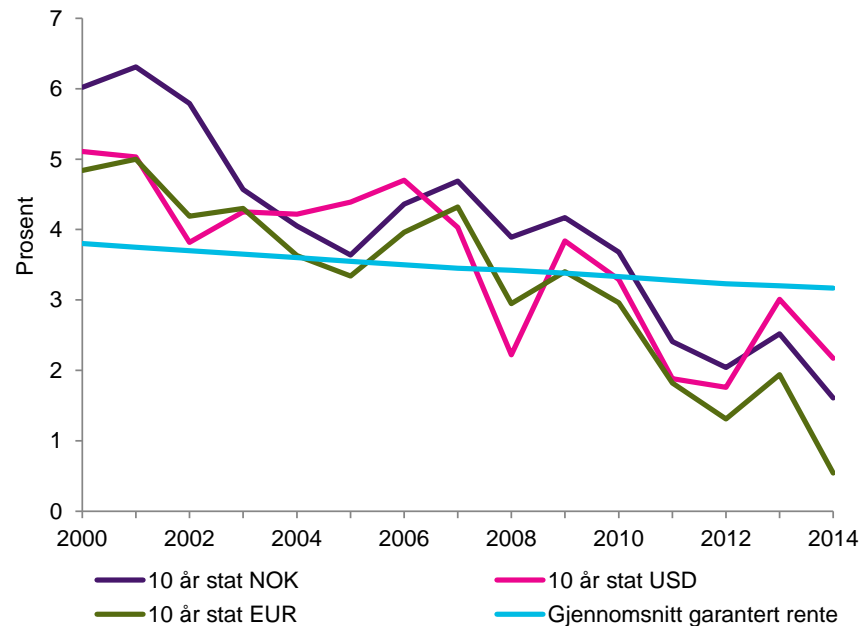
Ren kjernekapitaldekning

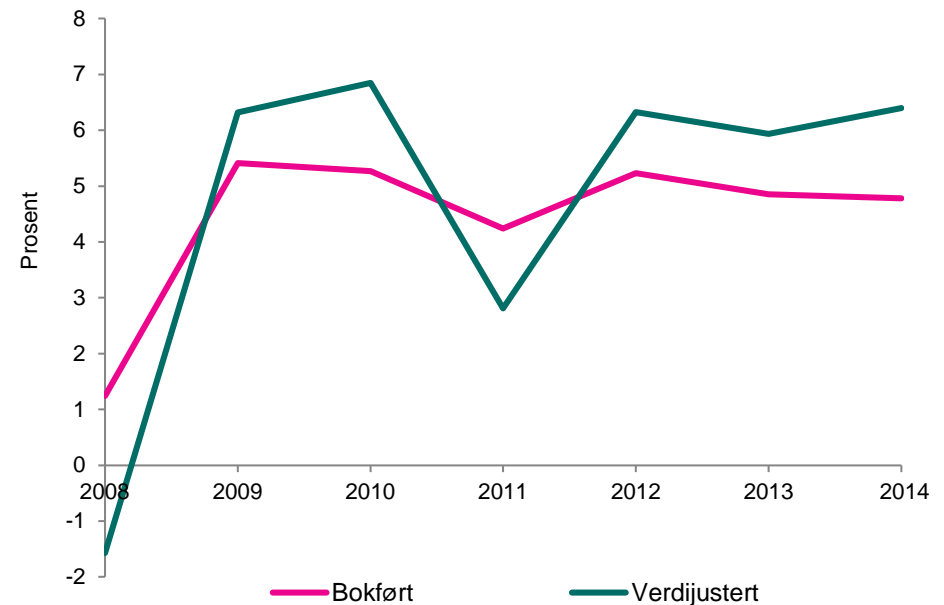
Kilde: Selskapsrapporter

Utfordringer i liv og pensjon (1)

Utvikling i lange renter og gjennomsnittlig garanterte rente i livsforsikringssselskapene

Kapitalavkastning i livsforsikringssselskapene

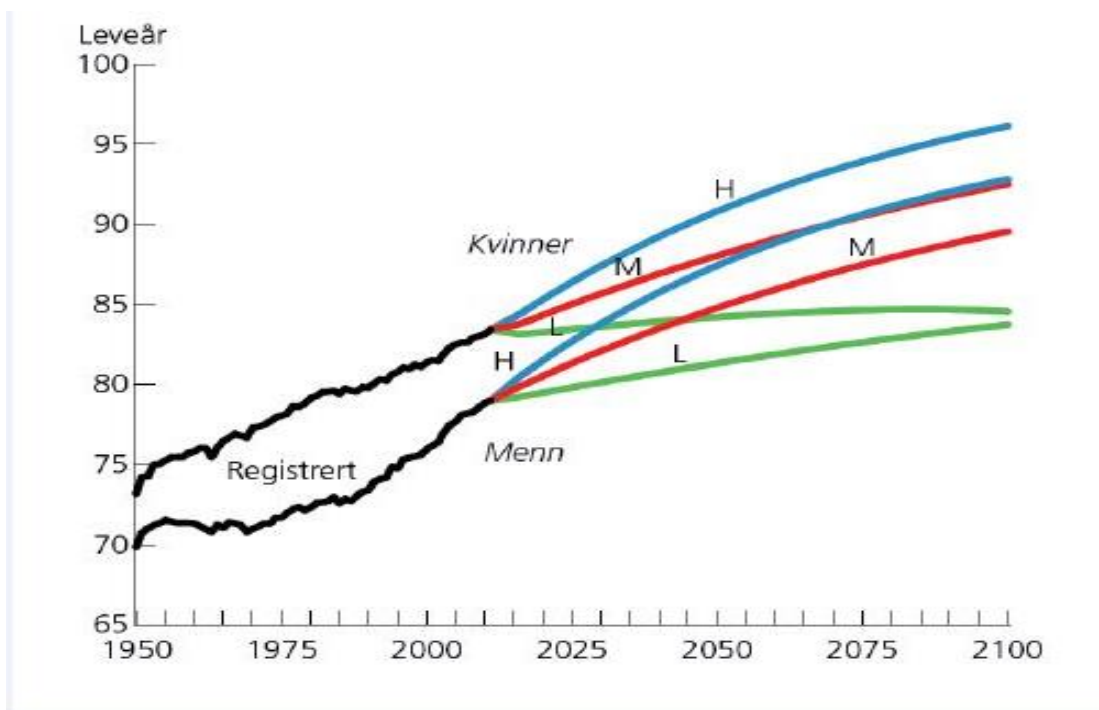

Kilde: Thomson Reuters Datastream og Finanstilsynet

Utfordringer i liv og pensjon (2)

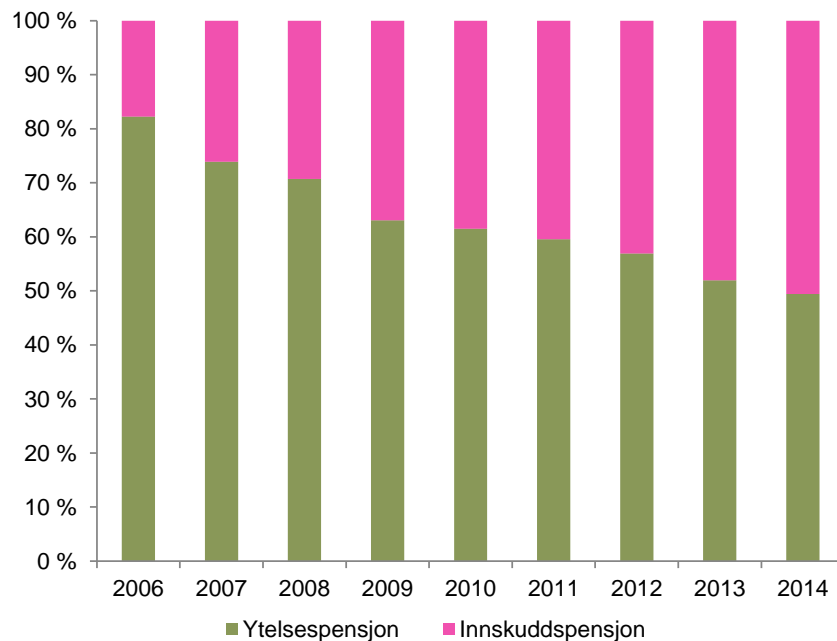
Forventet levealder ved fødselen for kvinner og menn basert på observasjoner 1950-2011 og framskrevet 2012-2100

Kilde: SSB

Utfordringer i liv og pensjon (3)

Forfalt bruttopremie i privat ytelses- og innskuddspensjon

Kilde: FNO

- Betydelig overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon
- Tilbud om fripoliser med investeringsvalg fra enkelte selskaper, innebærer at kunden gir avkall på rentegarantien
- Kundene må i større grad ta ansvar for egen pensjon
- Stiller strenge krav til forsikringssekskapenes informasjon og rådgivning

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

post@finanstilsynet.no

